

ODLUKE

ODLUKA KOMISIJE (EU) 2023/1785

od 15. rujna 2023.

o stavljanju izvan snage Odluke 2006/929/EZ o uspostavi mehanizma suradnje i provjere napretka Bugarske u ispunjavanju posebnih mjerila na području reforme pravosuđa i borbe protiv korupcije i organiziranog kriminala

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o Europskoj uniji,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Akt o pristupanju Republike Bugarske i Rumunjske, a posebno njegove članke 37. i 38.,

budući da:

- (1) Komisija je u svojem izvješću o praćenju od 26. rujna 2006. o stanju pripremljenosti Bugarske i Rumunjske za članstvo u EU-u ⁽¹⁾ prije pristupanja Bugarske Uniji utvrdila niz pitanja, posebno u pogledu odgovornosti i učinkovitosti pravosudnog sustava i tijela kaznenog progona u Bugarskoj, u kojima je još uvijek bio potreban daljnji napredak kako bi se osigurala sposobnost provedbe i primjene mjera donesenih radi uspostave unutarnjeg tržišta i područja slobode, sigurnosti i pravde
- (2) Komisija je 13. prosinca 2006. donijela Odluku 2006/929/EZ ⁽²⁾ o uspostavi mehanizma suradnje i provjere napretka Bugarske u ispunjavanju posebnih mjerila u području reforme pravosuđa i borbe protiv korupcije i organiziranog kriminala. U toj se odluci navodi da će se ona staviti izvan snage nakon što se u zadovoljavajućoj mjeri ispune sva mjerila.
- (3) Odlukom 2006/929/EZ od Bugarske se zahtijeva da redovito izvješćuje Komisiju o napretku u ispunjavanju mjerila. Komisija je prvi put u lipnju 2007. Europskom parlamentu i Vijeću dostavila svoje primjedbe i nalaze o izvješću za Bugarsku te od tada redovito podnosi izvješća. Svako Komisijino izvješće rezultat je pomne analize, koja se temelji na bliskoj suradnji s nacionalnim institucijama te doprinosu civilnog društva te drugih dionika i promatrača.
- (4) Komisija je u svojem izvješću iz siječnja 2017. ⁽³⁾ provela sveobuhvatnu procjenu napretka Bugarske od uspostave mehanizma za suradnju i provjeru. Na temelju toga utvrdila je jasan smjer prema zaključenju mehanizma na temelju sedamnaest ključnih preporuka, u kojima su pojašnjeni zahtjevi koje Bugarska mora ispuniti kako bi ispunila šest mjerila iz Odluke 2006/929/EZ. S obzirom na ostvareni napredak, Komisija je smatrala da bi ispunjenje tih preporuka bilo dovoljno za zaključenje mehanizma za suradnju i provjeru, pod uvjetom da u međuvremenu ne dođe do jasnog zaustavljanja trenda napretka. Mnoge preporuke bile su usmjerene na izgradnju unutarnjih zaštitnih mehanizama kojima bi se osigurala postojanost rezultata i potvrdio nastavak provedbe reformi koji su u tijeku te njihova konsolidacija, čak i bez mehanizma.

⁽¹⁾ Izvješće o praćenju stanja pripremljenosti Bugarske i Rumunjske za članstvo u EU-u, 26. rujna 2006., (COM(2006) 549).

⁽²⁾ Odluka Komisije 2006/929/EZ od 13. prosinca 2006. o uspostavi mehanizma suradnje i provjere napretka Bugarske u ispunjavanju posebnih mjerila u području reforme pravosuđa i borbe protiv korupcije i organiziranog kriminala (SL L 354, 14.12.2006., str. 58.).

⁽³⁾ Izvješće o napretku Bugarske u okviru mehanizma suradnje i provjere, COM(2017) 43 final.

- (5) Komisija je u izvješću iz studenoga 2018. ⁽⁴⁾ pozdravila napredak Bugarske prema brzom zaključenju mehanizma za suradnju i provjeru i zaključila da se tri mjerila mogu smatrati privremeno zaključenima. Komisija je primila na znanje osobito napredak koji je Bugarska ostvarila od pristupanja u izmjenama ustavnog i zakonodavnog okvira radi jačanja zaštitnih mehanizama za neovisnost pravosuđa te transparentnosti i učinkovitosti pravosudnog postupka. Osim toga, amandmani na ustav Bugarske iz 2015. doveli su do reforme Vrhovnog sudskog vijeća i jačanja pravosudne inspekcije. Te su izmjene već godinama na snazi.
- (6) U izvješću Komisije iz listopada 2019. ⁽⁵⁾ utvrđeno je da je napredak koji je Bugarska ostvarila u okviru mehanizma za suradnju i provjeru dostatan za ispunjavanje obveza koje je preuzela u trenutku njezina pristupanja Uniji te da je svih šest mjerila utvrđenih u Odluci 2006/929/EZ i pojašnjenih u sedamnaest preporuka iz izvješća iz siječnja 2017. u zadovoljavajućoj mjeri ispunjeno. Komisija je među ostalim primila na znanje sveobuhvatne reforme općeg institucijskog okvira za borbu protiv korupcije koje su provedene tijekom protekle dvije godine. Osim toga, Komisija je u zaključcima svojeg izvješća iz listopada 2019. istaknula popis posebnih obveza koje je bugarska vlada preuzela. Te posebne obveze prije svega uključuju uvođenje postupaka koji se odnose na odgovornost glavnog državnog odvjetnika u skladu s preporukama Venecijanske komisije i preuzetu obvezu o izmjeni Zakona o pravosudnom sustavu radi stavljanja izvan snage odredaba o automatskoj suspenziji sudaca protiv kojih je pokrenuta kaznena istraga te odredbe kojima se propisuje da su suci dužni prijaviti članstvo u strukovnim udrugama. Bugarska se osim toga obvezala da će nastaviti suradnju s tijelima Vijeća Europe u području borbe protiv korupcije. U izvješću iz listopada 2019. ističu se i naponi Bugarske da internalizira praćenje na nacionalnoj razini preko Vijeća za koordinaciju i suradnju („Vijeće za naknadno praćenje”) zaduženog za nadzor nad daljnjim napretkom reformi.
- (7) U skladu s posebnim obvezama navedenima u izvješću iz listopada 2019. bugarski je parlament u veljači 2020. donio navedene izmjene Zakona o pravosudnom sustavu te je jedina neispunjena obveza iz tog izvješća posebna obveza o uvođenju postupaka koji se odnose na odgovornost glavnog državnog odvjetnika.
- (8) Okvir za istragu protiv glavnog državnog odvjetnika i njegovih zamjenika utvrđen je u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost u bliskoj suradnji s Komisijom i uz savjetovanje s Venecijanskom komisijom ⁽⁶⁾. Vijeće Europske unije odobrilo je 4. svibnja 2022. prijedlog bugarskog plana za oporavak i otpornost, koji obuhvaća ključne etape o stupanju na snagu izmjena zakona kojima je svrha zaštititi djelotvornost kaznenih postupaka i povećati odgovornost i kaznenu odgovornost glavnog državnog odvjetnika. Bugarski je parlament 26. svibnja 2023. donio zakon o uvođenju postupaka koji se odnose na odgovornost glavnog državnog odvjetnika i njegovih zamjenika. Tim zakonom, koji je stupio na snagu 6. lipnja 2023., zaključena je posljednja neispunjena posebna obveza iz izvješća iz listopada 2019. Premijer Bugarske obavijestio je Komisiju dopisom od 26. lipnja 2023. o poduzetim mjerama radi ispunjavanja posebnih obveza navedenih u zaključcima izvješća iz 2019. u okviru mehanizma za suradnju i provjeru i o dodatnim mjerama za daljnju potporu vladavini prava.
- (9) Kad je riječ o preuzetoj obvezi Bugarske da nastavi suradnju s tijelima Vijeća Europe u području borbe protiv korupcije, potrebno je istaknuti da su u bugarskom planu za oporavak i otpornost utvrđene brojne ključne etape u području borbe protiv korupcije, koje iziskuju suradnju Bugarske s tijelima Vijeća Europe.
- (10) Prema tome, sva mjerila utvrđena u Odluci 2006/929/EZ i pojašnjena u sedamnaest preporuka iz izvješća iz siječnja 2017. te posebne obveze ⁽⁷⁾ iz izvješća iz listopada 2019. u zadovoljavajućoj su mjeri ispunjena.

⁽⁴⁾ Izvješće o napretku Bugarske u okviru mehanizma suradnje i provjere, COM(2018) 850 final.

⁽⁵⁾ Izvješće o napretku Bugarske u okviru mehanizma suradnje i provjere, COM(2019) 498 final.

⁽⁶⁾ Vidjeti ključnu etapu 222, Provedbena odluka Vijeća o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Bugarske, 28. travnja 2022., ST 8091 2022 INIT. Komisija će ocijeniti ostvarenje te ključne etape iz bugarskog plana za oporavak i otpornost nakon što Bugarska dostavi relevantni zahtjev za plaćanje.

⁽⁷⁾ Ovom se ocjenom ne dovodi u pitanje ocjena ostvarenja relevantnih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti iz bugarskog plana za oporavak i otpornost.

- (11) Razvoj okruženja vladavine prava u Uniji stavlja suradnju Komisije s Bugarskom u novi kontekst. Konkretno, godišnji ciklus vladavine prava, pokrenut Komunikacijom Komisije iz srpnja 2019. pod naslovom „Jačanje vladavine prava u Uniji” ⁽⁸⁾ i u političkim smjernicama predsjednice von der Leyen, pruža trajni okvir s dugoročnom perspektivom koji prati održivu reformu, pri čemu Bugarska i druge države članice trebaju pratiti održive reforme. U okviru tog ciklusa Komisijino godišnje izvješće o vladavini prava, koje od 2022. uključuje i preporuke državama članicama, pozitivan je poticaj pitanjima vladavine prava, koji pridonosi boljem dijalogu i sveobuhvatnoj informiranosti, sprečava nastanak ili pogoršanje problema povezanih s vladavinom prava te će omogućiti praćenje provedbe dogovorenih reformi u Bugarskoj. Vijeće za naknadno praćenje osigurat će praćenje daljnje provedbe reformi koje je uvela Bugarska.
- (12) Komisija je relevantnom odboru u Europskom parlamentu predstavila svoje izvješće iz listopada 2019. o napretku Bugarske u okviru mehanizma suradnje i provjere. Komisija je na odgovarajući način uzela u obzir primjedbe Europskog parlamenta iz dopisa predsjednice Europskog parlamenta od 20. prosinca 2019.
- (13) Komisija je 5. srpnja 2023. obavijestila Vijeće o svojoj namjeri da stavi izvan snage Odluku 2006/929/EZ o uspostavi mehanizma za suradnju i provjeru za Bugarsku i konačno zaključi mehanizam. O tome je obaviješten i Europski parlament. Dopisom od 26. srpnja Vijeće je primilo na znanje namjeru Komisije da službeno zaključi mehanizam suradnje i provjere za Bugarsku i Rumunjsku.
- (14) Stoga bi Odluku 2006/929/EZ trebalo staviti izvan snage.

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Odluka 2006/929/EZ stavlja se izvan snage.

Članak 2.

Ova Odluka stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Sastavljeno u Bruxellesu 15. rujna 2023.

Za Komisiju
Predsjednica
Ursula VON DER LEYEN

⁽⁸⁾ COM(2019) 343.